

Startnotitie MER Pluimveebedrijf Wegdam BV

Initiatiefnemer:

Naam : Pluimveebedrijf Wegdam BV
Adres : Kerkstraat 2
Woonplaats : 7496 PC HENGVELDE
Telefoon : 0547-333565

GEMEENTE HOF VAN TWENTE
INGEKOMEN

- 9 APR 2009

No. *mpm 6618*

Hoeve Advies
Hazelaarlaan 4
7954 ED ROUVEEN
T 0522-291635
F 0522-291094
E info@hoeve-advies.nl
I www.hoeve-advies.nl

Samengesteld door : Ing. W. Hoeve
Datum : 3 april 2009

Inhoud

1. INLEIDING	3
2. PROJECTGEGEVENS.....	3
2.1 INITIATIEFNEMER	3
2.2 PLAATS ACTIVITEIT	3
2.3 OMGEVING	3
2.4 ACTIVITEIT	4
2.4.1 Capaciteit	4
2.4.2 Mestdroging	4
2.4.3 Proces	5
2.5 TIJDPAD	5
3. BELEIDSKADER EN BESLUITEN.....	6
3.1 WETTELIJK KADER	6
3.2 BESLUITVORMINGSKADER	7
3.2.1 Te nemen besluit.....	7
3.2.2 Reeds genomen besluiten	7
3.2.3 Nog te nemen besluiten	7
4. MILIEUASPECTEN.....	8
4.1 HUIDIGE SITUATIE.....	8
4.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE.....	8
5. MILIEUEFFECTEN	11
5.1 AMMONIAK	11
5.2 GEUR	11
5.3 LUCHTKWALITEIT	12
5.4 GELUID.....	12
5.5 ENERGIE	12
5.6 OVERIGE.....	12
5.7 LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE.....	13
5.8 EVALUATIEONDERZOEK	13
6. VOORSTEL MER	14
BIJLAGEN	16

1. Inleiding

In het kader van het Besluit Milieueffectrapportage 1994, onderdeel C van de bijlage van het Besluit MER is het verplicht om bij het uitbreiden, wijzigen of oprichten van een installatie voor meer dan 60.000 plaatsen voor leghennen, een milieueffectrapportage op te stellen. Deze procedure start met het opstellen van deze notitie. De MER dient als hulpmiddel bij de besluitvorming door het bevoegd gezag op de aan te vragen milieuvergunning.

2. Projectgegevens

2.1 Initiatiefnemer

Pluimveebedrijf Wegdam BV
Kerkstraat 2
7496 PC Hengevelde
Tel. 0547-333565
Fax 0547-333887
E-mail info@twentelandeieren.nl

Contactpersonen: Johan en Theo Wegdam

2.2 Plaats activiteit

De activiteit vindt plaats op het pluimveebedrijf aan de Kerkstraat 2 in Hengevelde. Het adres is kadastraal bekend als gemeente Delden (Hof van Twente), sectie K nummer 840, 907 en 318.

2.3 Omgeving

De locatie ligt in het agrarisch buitengebied van Hengevelde. Het is een landelijke omgeving met een paar pluimveebedrijven in de buurt en enkele verspreid liggende burgerwoningen. De kern van Hengevelde bevindt zich ca. 350 m van de inrichting. De dichtstbijgelegen woning van derden ligt op een afstand van resp. 50 en 65 m weerszijden het bedrijf.

De locatie ligt in het verwevingsgebied van het reconstructieplan Salland-Twente.

Op enige afstand van het bedrijf liggen enkele beschermde Natura 2000-gebieden, te weten:

- Boddenbroek : 3,5 km (habitatrichtlijngebied)
- Teeselinkven : 4,7 km (habitatrichtlijngebied)
- Buurserzand en Haaksbergerveen : 9,8 km (habitatrichtlijngebied)

De dichtstbijzijnde natuurmonumenten zijn:

- Weldom : 3,7 km
- Heideterreinen Twickel : 3,5 en 6,7 en 10,2 km
(de heideterreinen Twickel maken onderdeel uit van o.a. Boddenbroek)

Het bedrijf ligt niet in een 250 m zone rondom of in een Wav-gebied.

2.4 Activiteit

De inrichting Kerkstraat 2 + 2a huisvest de pluimveehouderij van Pluimveebedrijf Wegdam BV en het pakstation Twenteland Eieren BV. Beide maken deel uit van Holding Wegdam BV.

Initiatiefnemer Pluimveebedrijf Wegdam BV huisvest op dit moment 75.600 legkippen in kooihuisvesting in 3 stallen op een 3-etage mestbandbatterij met beluchting (Rav 2.5.1). Pakstation en eierhandel Twenteland Eieren BV sorteert alle eieren van het pluimveebedrijf en vermarkt ze, evenals consumptie-eieren afkomstig van andere pluimveebedrijven. De omzet van Twenteland Eieren BV is ca. 2 miljoen eieren per week, er werken 12 werknemers. De eieren worden aan afnemers in het binnenland en in Duitsland geleverd.

Gelet op het Legkippenbesluit wat conventionele kooihuisvesting voor legkippen per 1-1-2012 verbiedt dient de veestapel op een andere manier te worden gehuisvest. Ten behoeve van het pakstation en continuïteit van het bedrijf worden ze vervangen door koloniehuisvesting (grote groepskooien) of volièrehuisvesting. De voorkeur gaat uit naar het houden van hennen op volièrehuisvesting, om daarmee scharreleieren te produceren. Met het vervangen van de inrichting worden ook de stallen aangepast en de capaciteit vergroot: naar 3 pluimveestallen van 14 x 92 m met 2 leeflagen.

Teneinde zelfvoorzienend te zijn wordt de leegstaande vleesvarkenstal van 14 x 62 m opgehoogd en omgebouwd voor opfokhennen in 2 leeflagen.

Er ontstaat op die manier een 'gesloten bedrijf' welke een aantal facetten van de eierketen in zich bergt: opfokbedrijf – legbedrijf – pastation – eierhandel.

2.4.1 Capaciteit

Op dit moment zijn er 3 pluimveestallen welke elk 25.200 legkippen dus in totaal 75.600 kooihennen huisvesten. De voormalige vleesvarkenstal staat leeg.

Als er gekozen wordt voor volièrehuisvesting, dan komt de capaciteit met 3 legstallen van 14 x 92 m en 1 opfokstal van 14 x 62 m op 133.800 legkippen en 47.000 opfokhennen. In de concept-milieutekening (zie bijlage) treft u de situatieschets en de opstelling en doorsnedes van de stallen.

2.4.2 Mestdroging

De vrijkomende mest van de legkippen zal worden nagedroogd in een nadroogstelsel. Dit zal naar verwachting een tunneldroger zijn, waarbij de mest door warme afgewerkte stallucht op geperforeerde banden of geperforeerde platen wordt nagedroogd tot een drogestofpercentage van 80-85% ds. Deze droge mest wordt vervolgens met een vijzel naar een opslagloods gebracht, en vandaar van het bedrijf afgevoerd.

De vrijkomende mest van de opfokhennen wordt gedurende de ronde in een container gedraaid en periodiek van het bedrijf afgevoerd. Hier vindt geen nadroging plaats.

In de stallen wordt een best beschikbare techniek gebruikt (BBT) toegepast. De volièresystemen zijn voorzien van mestbeluchting. Hiervoor wordt een warmtewisselaar gebruikt die middels het tegenstroomprincipe binnenkomende verse lucht opwarmt met afgewerkte stallucht.

2.4.3 Proces

In de opfokstal arriveren de dieren als eendagskuiken. Op een leeftijd van 17 weken worden ze als jonge hennen overgezet naar de legstal. De capaciteit van de opfokstal is afgestemd op 1 legstal en met 3 legstallen wordt elke stal door de opfokstal bediend (aanhoudingsduur leghennen ca. 14 maand). De legstallen hebben dus verschillende leeftijden, waardoor het pakstation het hele jaar door wordt bediend.

2.5 Tijdpad

Het veranderen en uitbreiden van de activiteit op de locatie Kerkstraat 2 + 2a past in het bestemmingsplan en het bouwblok hoeft niet gewijzigd te worden. Wat ruimtelijke ordening betreft hoeven er dus geen uitzonderlijke stappen te worden genomen, behalve goedkeuring van welstand en het verlenen van de bouwvergunning(en).

De MER wordt opgesteld om de milieueffecten in beeld te brengen. En om het bevoegd gezag de nodige informatie te verstrekken voor het te nemen besluit in het kader van de milieuvergunningsaanvraag.

De MER procedure zal waarschijnlijk een $\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{4}$ jaar vergen, waarna de milieuaanvraag in gang wordt gezet, die ook $\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{4}$ jaar vergt. Het tijdstip waarop met het veranderen van de activiteit kan worden begonnen, is afhankelijk van het moment waarop de vergunningen onherroepelijk van kracht worden.

Er van uitgaande dat de procedures vlot verlopen, zal de realisatie eind 2010 starten; legstal E in 2010, legstallen stal F en G in 2011, en opfokstal I in 2012. De verbouw van de stallen zal telkens ca. 6 maanden in beslag nemen. Voor 1-1-2012 kan het bedrijf zijn omgeturnd van kooihuisvesting naar volièrehuisvesting met eigen opfok.

3. Beleidskader en besluiten

3.1 Wettelijk kader

Ten aanzien van (inter-)nationaal beleid is de in onderstaande tabel weergegeven wetgeving van belang.

Niveau	Beleidsdocument	Doel	Consequentie
Inter-nationaal	Nitraatrichtlijn	Verminderen en voorkomen van waterverontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen	Regels m.b.t. opslaan en uitrijden van mest (Meststoffenwet)
	Habitatrichtlijn	Waarborgen biologische diversiteit	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Vogelrichtlijn	Instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Kaderrichtlijn water	Aquatisch milieu in stand houden en verbeteren	Opstellen watertoets
	IPPC-richtlijn	Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging	Gebruik best beschikbare technieken
	MER-richtlijn	Ontstaan van vervuiling of hinder vermijden	MER-procedure
Nationaal	Nota Ruimte	Vastleggen visie kabinet op ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijk kader waarbinnen plan
	Inrichtingen en vergunningenbesluit Milieubeheer	Voorkomen en beperken van milieubelasting	Vergunningplichtig inz. Wet Milieubeheer
	Wet Milieubeheer	Voorkomen en beperken van milieubelasting	Milieuvergunning verplicht
	Wet Ammoniak en Veehouderij	Beschermen kwetsbare natuur tegen ammoniak uit veehouderijen	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Besluit huisvesting	Beperken ammoniakemissie uit dierenverblijven	Toepassen emissiearm systeem verplicht
	IPPC-beleidslijn	Handreiking voor omgevingstoets voor IPPC-bedrijven nabij kwetsbaar gebied	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Wet geurhinder en veehouderij	Stellen van regels over maximaal toegestane geurhinder veehouderij	Maximale geurbelasting op geurgevoelig object
	Wet luchtkwaliteit	Beschermen mens en milieu tegen negatieve effecten van luchtverontreiniging	Maximale uitstoot van diverse stoffen naar de lucht
	Wet Geluidhinder	Geluidnormen om geluidsoverlast te voorkomen en te beperken	Maximale normen
	Natuurbeschermingswet	Bescherming van terreinen of wateren met bijzondere natuur- en landschapswaarden	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Flora- en faunawet	Instandhouding van planten- en diersoorten die in het wild voorkomen	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming	Bodembescherming bij bedrijfsmatige activiteiten	Inrichting bodembescherming
	Wet verontreiniging oppervlaktewater	Oppervlaktewater beschermen tegen verontreiniging	Geen lozingen, mits vergunning

Niveau	Beleidsdocument	Doel	Consequentie
	Meststoffenwet	Regels m.b.t. verhandelen en afvoer van meststoffen	Gebruiksnormen en -voorschriften mest en dierrechtenstelsel
	Gezondheids- en welzijnswet Dieren	Reguleren dierwelzijn productie-, hobby- en gezelschapsdieren	Ingerepenbesluit
	Legkippenbesluit 2003	Reguleren dierwelzijn legkippen	Minimum normen
	Verordening welzijns-normen vleeskuiken-ouderdieren 2003	Reguleren dierwelzijn vleeskuikenouderdieren	Minimum normen
Provincie	Streekplan Overijssel	Kaders voor ruimtelijke ontwikkeling steden dorpen platteland	Kaders ingedaald in gemeentelijk best. plan
	Reconstructieplan Salland-Twente	Zonering t.b.v. ontwikkelings-mogelijkheden/-richting veehouderij	Locatie ligt in reconstructiegebied
	Verordening fysieke leefomgeving	Regels m.b.t. bodem, grond, water, (water-)wegen	Melding grondwateronttrekking
Gemeente	Bestemmingsplan buitengebied	Ruimtelijke ordening, geeft de bestemming van de percelen in het buitengebied aan	Indien nodig aanvraag bestemmingsplan-wijziging
	Plattelandsvisie	Toetsingskader voor nieuwe initiatieven in het buitengebied	Initiatief past wel of niet in de visie
	Wet gemeentelijke watertaken	Zorgplicht t.a.v. verwerking hemelwater en afvalwater	Hemelwater ter plekke verwerken

3.2 Besluitvormingskader

3.2.1 Te nemen besluit

Het MER wordt opgesteld voor het verkrijgen van een nieuwe vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer (milieuvergunning).

3.2.2 Reeds genomen besluiten

Voor de inrichting is op 8 maart 2005 een revisievergunning Wet Milieubeheer verleend.

3.2.3 Nog te nemen besluiten

Zodra de MER door het bevoegd gezag is aanvaard zal een nieuwe aanvraag voor een revisievergunning Wet Milieubeheer bij de gemeente worden ingediend.

Ook wordt een Natuurbeschermingswetvergunning gevraagd bij het daartoe bestemde bevoegd gezag.

4. Milieuaspecten

4.1 Huidige situatie

De revisievergunning Wet Milieubeheer van 5 maart 2005 heeft betrekking op 75.600 leghennen E.2.5.1 mestbandbatterij met beluchting, voormalig Groen Label BB 93.06.008, met nageschakelde techniek E.6.3. een composteringsunit met chemische luchtwater.

Stal	Dieren	Rav	Aantal	Geur		Ammoniak		Fijnstof	
				Emissie OU _e /s	Totaal OU _e /s	Emissie kg NH ₃	Totaal kg	Gram p.d.p.j.	Totaal kg
E	Leghennen	E.2.5.1	25.200	0,35	8.820	0,042	1.058,4	5	126,0
F	Leghennen	E.2.5.1	25.200	0,35	8.820	0,042	1.058,4	5	126,0
G	Leghennen	E.2.5.1	25.200	0,35	8.820	0,042	1.058,4	5	126,0
EFT	Composterings-unit nagesch.	E.6.3	75.600	-	-	0,005	378,0	-	-
Totaal					26.460		3.535,2		378,0

4.2 Toekomstige situatie

Verandering en uitbreiding van het bedrijf leidt tot de volgende gewenste situatie:

Stal	Dieren	Rav	Aantal	Geur		Ammoniak		Fijnstof	
				Emissie OU _e /s	Totaal OU _e /s	Emissie kg NH ₃	Totaal kg	Gram p.d.p.j.	Totaal kg
E	Leghennen	E.2.11.4	44.600	0,34	15.164	0,037	1.650,2	32,5*	1.449,5
F	Leghennen	E.2.11.4	44.600	0,34	15.164	0,037	1.650,2	32,5*	1.449,5
G	Leghennen	E.2.11.4	44.600	0,34	15.164	0,037	1.650,2	32,5*	1.449,5
EFG	Droogtunnel	E.6.4.1	133.800	-	-	0,002	267,6	-	-
I	Opfokhennen	E.1.8.2	47.000	0,18	8.460	0,030	1.410,0	23	1.081,0
Totaal					53.952		6.628,2		5.429,5

*) Door nageschakelde techniek van droogtunnel 50% reductie geeft 32,5 g PM₁₀ per dierplaats per jaar

Mocht blijken dat dit niet binnen de randvoorwaarden voor geur, ammoniak of fijnstof mogelijk is gelet op geurgevoelige (GGO) en te beschermen (TBO) objecten, dan zullen daartoe de nodige maatregelen worden getroffen.

Hierbij valt te denken aan:

- Gebruik van luchtwassers voor structurele ventilatie via warmtewisselaar en droogtunnel
- Gebruik van luchtwassers voor alle stallucht
- Andere of geen nageschakelde techniek toepassen dan droogtunnel
- Andere ventilatietechnieken (emissiepunt, luchtsnelheid, worprichting, enz.)
- Andere stalinrichting met ander aantal dieren (ander type volièrehuisvesting)
- Koloniehuisvesting (kleingruppenhaltung) in plaats van volièrehuisvesting
- Eventueel opfok uitbesteden op andere locatie en hier weglaten

5. Opties en alternatieven

Op dit moment overwegen we de volgende alternatieven naast elkaar te zetten:

NULSITUATIE. Referentiepunt

Op dit moment zijn er 3 pluimveestallen die elk 25.200 legkippen op mestbandbatterij met beluchting huisvesten, in totaal 75.600 kooihennen. De voormalige vleesvarkenstal staat leeg. Dit is de nulsituatie.

- 75.600 leghennen kooihuisvesting E.2.5.1

ALT1. Voorgenomen ontwikkeling

In het voornemen wordt er gekozen voor volièrehuisvesting in 3 legstallen van 14 x 92 m en 1 opfokstal van 14 x 62 m, voor in totaal 132.360 volièrehennen en 46.000 opfokhennen op volière. De mest uit de legstallen wordt nagedroogd in een droogtunnel naar 80-95% ds.

- 133.800 leghennen volièrehuisvesting E.2.11.4 i.c.m. E.6.4.1.
- 47.000 opfokhennen volièrehuisvesting E.1.8.2

ALT2. Alternatief met bypass luchtwassers

De voorgenomen situatie zou met gebruik van chemische luchtwassers of combiwassers achter de warmtewisselaar de uitstoot van ammoniak, geur en fijnstof structureel kunnen reduceren

- 133.800 leghennen volièrehuisvesting E.2.11.4 i.c.m. E.6.4.1. i.c.m. luchtwasser
- 47.000 opfokhennen volièrehuisvesting E.1.8.2 i.c.m. luchtwasser

De combiwassers zijn nog niet uitontwikkeld, er loopt op dit moment nog een pilot geïnitieerd door VROM (www.senternovem/pgi) waaruit blijkt dat vooral het vele stof de werking van de combiwasser bemoeilijkt. Chemische wassers staan voor 90% ammoniakreductie, 30% geurreductie, 60% fijnstofreductie. Met combiwassers beoogt men zowel ammoniak als geur en fijnstof met minimaal 70% te reduceren.

De warmtewisselaar onttrekt continu 0,7 m³/hen/uur aan de stal. Van de standaardventilatie van 2,4 m³/hen/uur (V-Stacks vergunningen) wordt dus 0,7 m³ via de warmtewisselaar geëmitteerd en 1,7 m³ via de stalventilatie. Per emissiepunt kan naar rato van het ventilatie-aandeel een x-hoeveelheid geur, ammoniak en fijnstof worden toebedeeld, waar vervolgens een reductie aan gekoppeld wordt.

ALT3. Alternatief met emissiearmere stalinrichting

Wat opstelling van inrichting betreft gaat de voorkeur uit naar ALT1, welke voor legkippen gelet op de strooisel-/roosterverhouding in de stal resulteert in 55% rooster en dus valt in Rav categorie E.2.11.4 met 0,037 kg NH₃ per dierplaats. De 'voordeligste inrichting' voor ammoniak is E.2.11.3 met 0,025 kg NH₃; uitgevoerd met 30-35% rooster.

Met gebruik van Rav E.2.11.3 passen er geen 22.300 hennen per leeflaag maar hooguit 15.500 per leeflaag dus 31.000 hennen per stal; totaal 93.000 hennen.

Evenzo de opfokstal waarin nu idealiter 23.500 dieren per leeflaag zijn gepland. Als deze in plaats van op Rav E.1.8.2. met 70% rooster op Rav 1.8.4 met 30-35% rooster worden gehouden, passen er hooguit 16.500 opfokhennen per leeflaag, 33.000 per stal.

- 93.000 leghennen volièrehuisvesting E.2.11.3 i.c.m. E.6.4.1
- 33.000 opfokhennen volièrehuisvesting E.1.8.4

ALT4. Alternatief koloniehuisvesting

In plaats van scharrelkippen in volièrehuisvesting kunnen er ook groepskooien voor kooihennen (koloniehuisvesting) in de stallen worden gezet. Deze zijn voorzien van legnest, eet- en drinkwatergelegenheid, zitstokken en strooiselruimte.

De VolMax van JPE zou dan de voorkeur hebben. Deze is opgebouwd uit individuele secties van 2,08 breed x 2,40 m lang. In de 14 m brede stal passen maximaal 4 rijen x 6 etages. Elke rij telt 35 secties (84 m totaal) van 2,08 x 2,40 m. Als de Duitse norm van 800 cm² per hen en 90 cm² per hen aan legnest wordt gehanteerd zitten er 56 hennen per sectie. Per stal zijn er 4 rijen x 6 etages x 35 secties x 56 hennen = 47.040 hennen gehuisvest x 3 stallen is 141.120 leghennen koloniehuisvesting.

In de opfokstal zal een kooihuisvesting geplaatst worden voor 50.000 opfokplaatsen.

6. Milieueffecten

De belangrijkste milieueffecten als gevolg van het wijzigen en uitbreiden van de inrichting hebben betrekking op:

- Ammoniak
- Geur
- Fijnstof
- Geluid
- Energie en klimaat

Hieronder worden ze op hoofdlijnen omschreven. De nadere uitwerking zal in de MER plaatsvinden.

6.1 Ammoniak

Er is een toename aan ammoniakemissie te verwachten. In hoeverre dit effect heeft op de dichtstbijzijnde natuurgebieden wordt in beeld gebracht. De depositie aan stikstof wordt met behulp van het verspreidingsmodel AAgro-Stacks berekend. In de MER worden de verschillende alternatieven met elkaar vergeleken en vindt een beoordeling plaats t.a.v. de toename van depositie op de instandhoudingsdoelstellingen van het natuurgebied.

Ook zal de toename getoetst worden aan het Besluit ammoniakemissie veehouderij, de IPPC beleidslijn en de Oplegnotitie. Nieuwe stallen moeten worden uitgerust met de best beschikbare technieken, zoals die in de BREF zijn genoemd. Een huisvestingssysteem dat na 1 januari 2007 wordt gerealiseerd moet aan de maximale emissiewaarde van bijlage 1 van het Besluit huisvesting voldoen. Voor legkippen niet-batterijhuisvesting is dat: maximaal 0,125 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

In het kader van de Wet ammoniak en veehouderij worden de kwetsbare Wav-gebieden in kaart gebracht en bekeken of er een risico is t.a.v. directe ammoniakschade op gevoelige of zeer gevoelige planten in de directe omgeving van het bedrijf.

Er wordt geïnventariseerd welke emissiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en of deze kosteneffectief kunnen worden ingezet.

6.2 Geur

Er is een toename aan geuremissie te verwachten. De effecten hiervan op de voor geur gevoelige objecten worden in beeld gebracht. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het door de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) voorgeschreven verspreidingsmodel V-Stacks vergunningen.

De geurbelasting wordt getoetst aan de normen van de Wgv of de gemeentelijke geurverordening. In het verwevingsgebied van de reconstructie Salland-Twente (concentratiegebied) geldt doorgaans een maximale geurbelasting van 14,0 OU_E/m³ t.o.v. geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en 3,0 OU_E/m³ binnen de bebouwde kom. Er wordt geïnventariseerd welke geurbeperkende maatregelen genomen kunnen worden en of deze kosteneffectief kunnen worden ingezet.

Ook wordt met V-Stacks gebied het cumulatieve geureffect in de naaste omgeving in kaart gebracht. Dit is de gestapelde geurhinder veroorzaakt door de combinatie van geurbronnen, doorgaans binnen een 2 km-contour. In overleg met het bevoegd gezag zal het bronbestand en het bestand aan geurgevoelige objecten worden vastgesteld.

6.3 Luchtkwaliteit

Er is een toename aan de uitstoot van fijnstof te verwachten. Kippen in scharrel- en volièrehuisvesting stoten meer fijnstof uit dan kippen in kooihuisvesting.

De uitstoot en immissie ten opzichte van nabijgelegen te beschermen objecten (TBO) wordt in kaart gebracht. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in fijnstof PM_{10} en fijnstof $PM_{2.5}$.

De grenswaarde voor het jaargemiddelde fijnstof PM_{10} concentratie is $40 \mu g/m^3$. De 24-uur gemiddelde concentratie die 35 keer per jaar overschreden mag worden bedraagt $50 \mu g/m^3$.

De streefwaarde voor $PM_{2.5}$ vanaf 2010 en tevens grenswaarde vanaf 2015 is maximaal $25 \mu g/m^3$. Er is geen norm aan het maximaal aantal dagen per jaar overschrijding vastgesteld.

Voorzover de immissie tot overbelaste situaties leidt, wordt bezien welke maatregelen zich voordoen en toepasbaar zijn om de emissie in of buiten de stal te reduceren. Wellicht dat dit in combinatie met het reduceren van geur en ammoniak mogelijk is door middel van combiwassers. Maar wellicht zijn er ook andersoortige enkelvoudige maatregelen denkbaar.

6.4 Geluid

Er is een toename aan geluid te verwachten. Door het grotere aantal dieren is er bijvoorbeeld meer voer nodig. Daarvoor zijn meer transportbewegingen nodig. Door de mest na te drogen worden er echter ook heel veel mesttransporten uitgespaard.

Er komen meer ventilatoren die – ingeval van de warmtewisselaars – bovendien op een andere plek gesitueerd zijn dan de ventilatoren van dit moment.

Het ombouwen van de leegstaande vleesvarkensstal tot een opfokstal voor legkippen brengt activiteiten en geluid dichterbij voor naastgelegen woning(en).

Middels een akoestisch onderzoek wordt onderzocht in hoeverre de toekomstige situatie voldoet aan de geldende normen.

6.5 Energie

In de afweging welk alternatief straks het best past op de locatie Kerkstraat 2 wordt ook het energieverbruik niet vergeten. Energie is een forse kostenpost op een pluimveebedrijf en daarom erg belangrijk. Emissiebeperkende maatregelen gaan doorgaans gepaard met een hoger energieverbruik. In hoeverre dit kosteneffectief is wordt nader bezien. Een hoger energieverbruik gaat indirect ook gepaard met een hoger verbruik aan fossiele brandstoffen, wat weer een bijdrage levert aan de problematiek van broeikasgassen. Broeikasgassen als lachgas (N_2O) en methaan (CH_4) en kooldioxide (CO_2), waarvan wordt verondersteld dat het klimaatverandering teweeg brengt.

6.6 Overige

Overige zaken die in beeld worden gebracht hebben o.a. betrekking op bodembeschermende maatregelen, water (lozing van afvalwater, de onttrekking van grondwater en opvang van regenwater), afvalstoffen en mest, veiligheid en natuur. Wat betreft natuur wordt niet alleen gelet op de vereiste gebiedsbescherming (Natura 2000) maar ook op de gewenste soortenbescherming (Flora en Fauna) en biodiversiteit in de naaste omgeving.

Een volledig beeld van wat in de voorgenomen MER aan de orde komt is opgesomd in de hierna vermelde inhoudsopgave van de MER.

6.7 Leemten in milieu-informatie

In de MER wordt aangegeven welke leemten zich qua informatie hebben voorgedaan. Tot voor kort waren er voor de emissie van fijnstof geen exacte waarden bekend. We veronderstellen dat een kooihen 5 gram en een volièrehen 58 gram PM₁₀ per dier per jaar emitteren op grond van normen van de 'Berekeningsmethode voor de emissie van fijn stof uit de landbouw' (Alterra). In maart 2009 zijn nieuwe emissiecijfers geïntroduceerd door het Ministerie van VROM. Er zijn tot op heden echter geen cijfers voorhanden t.a.v. reducerende systemen.

Ook de basale kennis over de emissie van CO₂, lachgas en methaan van de pluimveehouderij ontbreekt. De waarden die hiervoor worden aangehouden zijn gebaseerd op (wetenschappelijke) aannames en afgeleide getallen van het energieverbruik (= indirecte emissie).

Voorzover wij kunnen overzien zijn er echter geen leemten die een goede afweging bij de MER in de weg staan. In de milieueffectrapportage die na het vaststellen van de richtlijnen door het bevoegd gezag op aangeven van het advies door de Commissie MER tot stand komt, zal een nadere definitieve afweging gemaakt worden m.b.t. de alternatieven.

- BBT : best beschikbare techniek
- MMA : meest milieuvriendelijk alternatief
- VKA : voorkeursalternatief

6.8 Evaluatieonderzoek

Initiatiefnemer zal alle medewerking verlenen aan een uit te voeren evaluatieprogramma als het bedrijf is gerealiseerd, om te voorkomen dat er nadeliger gevolgen zullen optreden dan de voorgenomen activiteit.

7. Voorstel MER

De onderwerpen die t.a.v. milieueffecten van belang zijn en in de MER behandeld worden teneinde tot een goede afweging te kunnen komen, zijn:

SAMENVATTING

1. PROJECTGEGEVENS.....

- 1.1 INITIATIEFNUMER
- 1.2 PLAATS VOORGENOMEN ACTIVITEIT
- 1.3 OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
- 1.3.1 Capaciteit
- 1.3.2 Productieproces
- 1.4 TIJDPAD

2. BELEIDSKADER EN BESLUITEN

- 2.1 RUIMTELIJK BELEID
- 2.1.1 Beleid rijk
- 2.1.2 Beleid provincie
- 2.1.3 Beleid gemeente
- 2.2 WETTELIJK KADER
- 2.3 BESLUITVORMINGSKADER
- 2.3.1 Te nemen besluit
- 2.3.2 Reeds genomen besluiten
- 2.3.3 Nog te nemen besluiten

3. MOTIVERING VAN DE ACTIVITEIT

- 3.1 DE AANLEIDING
- 3.2 DE LOCATIE

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....

- 4.1 NULSITUATIE (REF)
- 4.2 ALTERNATIEF 1 (ALT1), TEVENS VOORGENOMEN ACTIVITEIT
- 4.3 ALTERNATIEF 2 (ALT2)
- 4.4 ALTERNATIEF 3 (ALT3)
- 4.5 ALTERNATIEF 4 (ALT4), MEEST MILIEUVRIENDELIJK (MMA)
- 4.6 SAMENVATTING ALTERNATIEVEN

5. MILIEUASPECTEN

- 5.1 AMMONIAK
- 5.1.1 Wav en directe ammoniakschade
- 5.1.2 IPPC
- 5.1.3 Besluit huisvesting
- 5.2 GEUR
- 5.2.1 Individuele geurhinder (voorgrondbelasting)
- 5.2.2 Cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting)
- 5.3 LUCHTKWALITEIT
- 5.3.1 Fijnstof

6. OVERIGE ASPECTEN

- 6.1 GELUID EN VERKEER
- 6.2 ENERGIE

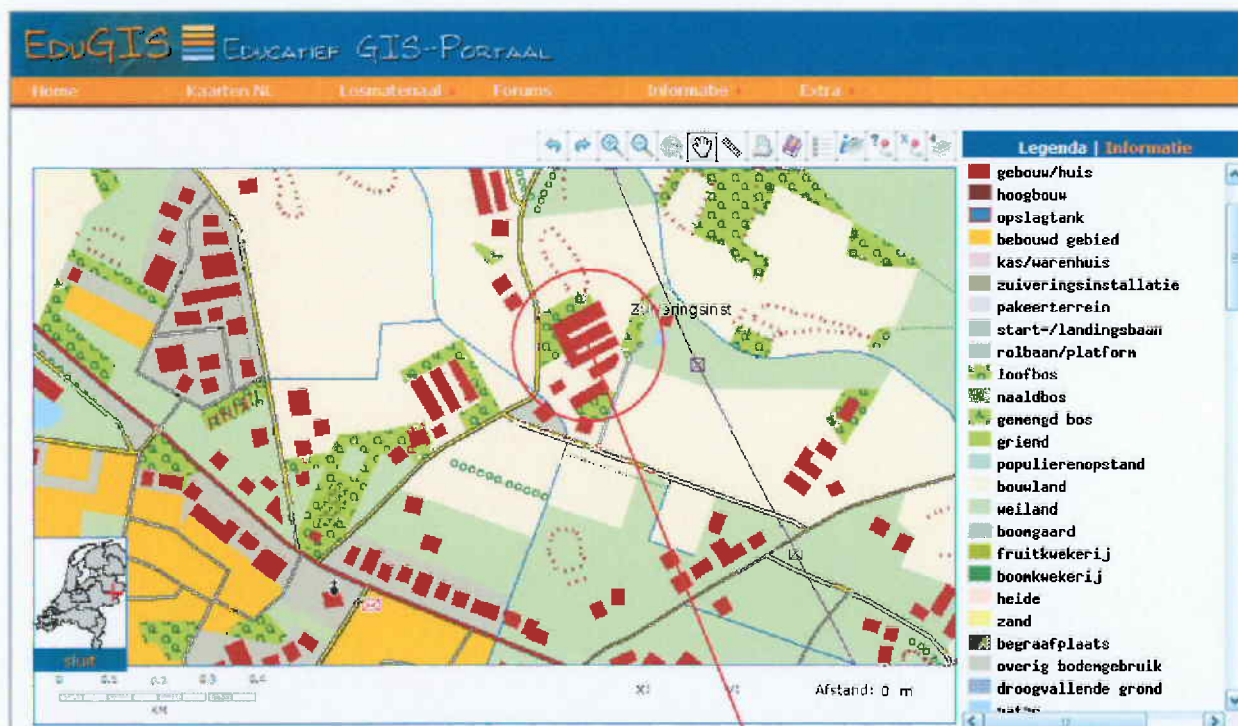
6.3	KLIMAAT EN BROEIKASGASSEN
6.4	VEILIGHEID
6.4.1	Stroomuitval
6.4.2	Brand
6.5	VEEWETZIEKTEN
6.6	WATER
6.6.1	Watertoets
6.6.2	Hemelwater
6.6.3	Reinigingswater
6.6.4	Bodemrisico checklist
6.6.5	Afvalstoffen en mest
6.7	NATUUR
6.7.1	Gebiedsbescherming
6.7.2	Soortenbescherming
6.7.3	Biodiversiteit
6.8	VOLKSGEZONDHEID
6.9	LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE
7.	VERGELIJKING ALTERNATIEVEN
7.1	LOCATIE
7.2	DIERSOORT
7.3	STALINRICHTING EN HOUDERIJ
7.4	WEL OF GEEN LUCHTWASSER?
7.4.1	Effectiviteit
7.4.2	Energieverbruik
7.4.3	Investerings- en jaarkosten
7.5	AFWEGING ALTERNATIEVEN
7.5.1	Ammoniak
7.5.2	Geur
7.5.3	Fijnstof PM ₁₀ en PM _{2,5}
7.5.4	Overige milieueffecten
7.6	CONCLUSIE
8.	EVALUATIEPROGRAMMA
8.1	LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE
8.2	EVALUATIEONDERZOEK
9.	VERKLARENDE WOORDENLIJST
10.	LITERATUURLIJST
11.	LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN
BIJLAGEN	

N.B.: Dit betreft een voorlopige indeling.

Bijlagen

1. Concept-milieutekening met plattegrond van het bedrijf en situatieschets (blad 1) en doorsnede van de gebouwen (blad 2). Separate bijlage.
2. Topografische kaart van de omgeving
3. Aandeel strooisel rooster is bepalend voor Rav code
4. Stalbeschrijving Rav E.1.8.2
5. Stalbeschrijving Rav E.2.11.4
6. Stalbeschrijving Rav E.6.4.1

Topografische kaart locatie Pluimveebedrijf Wegdam BV

Aandeel mestband op leefoppervlak i.v.m. Rav-indeling legkippen

Uitgangspunt:

leefoppervlak	aantal	lengte	breedte	m2	hen/m2	hennen
vloer			84	13,3	1117,2	
stelling	12		84	1,35	1360,8	
totaal				2478	9	22302
mestbandoppervlak						
stelling	12		84	1,35	1360,8	

Aandeel rooster op totaal leefoppervlak 55 %

Alternatieve opzet:

leefoppervlak	aantal	lengte	breedte	m2		
vloer			84	13,3	1117,2	
stelling	5,4		84	1,35	612,36	
totaal				1729,56	9	15566
mestbandoppervlak						
stelling	5,4		84	1,35	612,36	

Aandeel rooster op totaal leefoppervlak 35 %

Aandeel mestband op leefoppervlak i.v.m. Rav-indeling opfokhennen

Uitgangspunt:

leefoppervlak	aantal	lengte	breedte	m2	hen/m2	hennen
vloer			56	13,3	744,8	
stelling	8		55	1,57	690,8	
totaal				1435,6	16,5	23687
mestbandoppervlak						
stelling	12		55	1,57	1036,2	

Aandeel rooster op totaal leefoppervlak 72 %

Alternatieve opzet:

leefoppervlak	aantal	lengte	breedte	m2		
vloer			56	13,3	744,8	
stelling	3		55	1,57	259,1	
totaal				1003,9	16,5	16564
mestbandoppervlak						
stelling	4		55	1,57	345,4	

Aandeel rooster op totaal leefoppervlak 34 %

Rav-nummer:	E 1.8.2
Naam van het systeem:	Volière-opfokhuisvesting, 65-70 % van de leefruimte is rooster, met daaronder een mestband met 0,3 m³/dier/uur mestbeluchting. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages.
Diercategorie:	Opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken
Stalbeschrijving van:	15 juli 2005

Korte omschrijving van het stalsysteem:

De opfokleghennen worden gehouden in een stal met geheel of gedeeltelijke strooiselvloeren en etages met roostervloeren. De mest van de roostervloer valt op de daaronder gelegen mestband en wordt gedroogd met lucht. De mestbanden worden minimaal één keer per week afgedraaid.

Eisen aan de uitvoering:

- 1) Hokuitvoering en roostervloer
Per m² bruikbaar oppervlak worden in de dierruimte maximaal 16 dieren opgezet.
Van de leefoppervlakte bestaat 65-70 % uit roostervloeren met daaronder een mestband met beluchting. De roostervloeren minimaal in twee etages.
- 2) Voer- en drinkwater
De voer- en drinkwatervoorzieningen zijn boven een roostervloer aangebracht.
- 3) Mestbeluchting
De mest wordt continu belucht met 0,3 m³ lucht/dier/uur van minimaal 20 °C.

Eisen aan het gebruik:

- 1) Afvoer mest
De mest op de mestbanden moet minimaal één keer per week uit de stal worden verwijderd. Deze mest wordt of direct van het bedrijf afgevoerd, of maximaal twee weken opgeslagen in een afgedekte container, of verwerkt in een mestnadroogstelsysteem (categorie E 6).
- 2) Drogestofgehalte mest
De mest op de mestbanden dient op moment van afdraaien minimaal een drogestofgehalte te hebben van 50%.
- 3) Start opfokperiode
De wekelijkse afvoer van de mest en het beluchten geldt niet voor de eerste twee weken van de opfokperiode, omdat de mestproductie dan te gering is.

Nadere bijzonderheden:

- 1) Controle is mogelijk tijdens het inrichten en het gebruik van de stal.
De afdraaifrequentie van de mestbanden dient automatisch te worden geregistreerd en vastgelegd met hiervoor geschikte apparatuur. Voor controle op het aanstaan van de beluchting dient hiervoor geschikte apparatuur (urenteller, kWh-meter, toerenteller of meetventilator) aanwezig te zijn, waarmee het in bedrijf zijn van de beluchting kan worden aangetoond en geregistreerd. De temperatuur van de lucht in de beluchtingsbuizen dient geregistreerd en vastgelegd te worden. De temperatuur en de capaciteit van de beluchting dient te worden bemeaten in de hoofdaanvoerbuizen naar de beluchtingsbuizen boven de mestbanden. De registratie van afdraaien, beluchting en temperatuur moet van minimaal de huidige en vorige productieperiode opvraagbaar zijn.
Het drogestofgehalte van de mest is te controleren aan de hand van de mestafleverbewijzen.
- 2) De emissie bedraagt 0,030 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

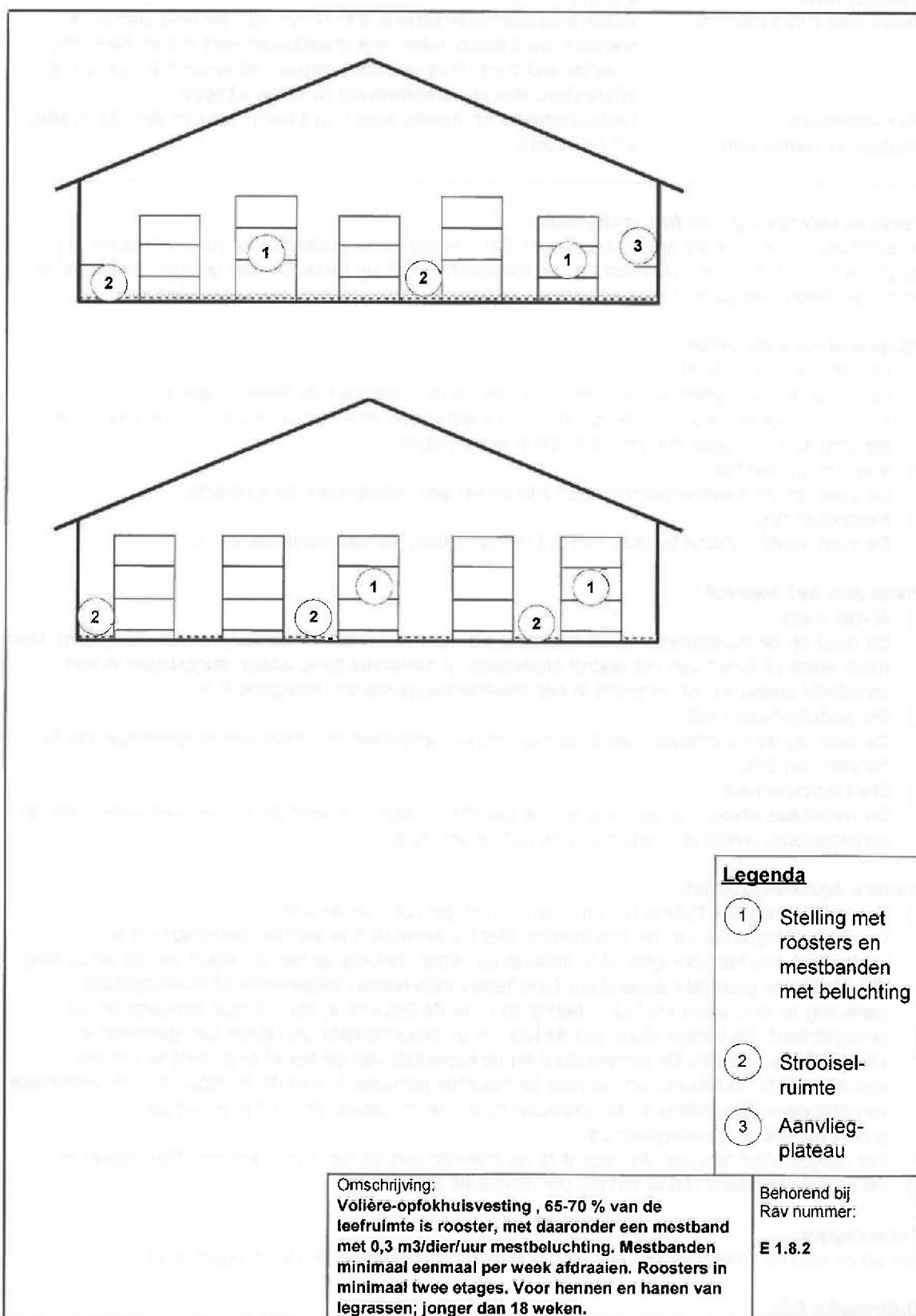
Tekeningen:

Een schematische weergave van enkele mogelijke opstellingen in de stal is bijgevoegd.

Informatie bij:

Infomil (070-3735575, www.infomil.nl)

Praktijkonderzoek ASG (0320-238238, www.asg.wur.nl/po)

Stalbeschrijving van :

15 juli 2005

Rav-nummer:	E 2.11.4
Naam van het systeem:	Voliërehuisvesting, 55-60% van de leefruimte roosters met daaronder een mestband met 0,7 m³/dier/uur mestbeluchting. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages.
Diercategorie:	Legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen
Stalbeschrijving van:	15 juli 2005

Korte omschrijving van het stalsysteem:

De leghennen worden gehouden in een stal waarvan de vloer van de dierruimte geheel of gedeeltelijk bestaat uit een strooiselvloer. In de stal bevinden zich staanders met etages met roostervloeren. Mest geproduceerd op de roostervloer valt op de daaronder gelegen mestband en wordt gedroogd met lucht. Een keer per week wordt de mest uit de stal verwijderd.

Eisen aan de uitvoering:

- 1) Hokuitvoering en roostervloer
Er worden maximaal 9 dieren/m² bruikbaar oppervlak in de stal geplaatst. Circa 55 - 60% van de bruikbare oppervlakte bestaat uit roostervloeren met daaronder een mestband.
- 2) Voer- en drinkwater
De voer- en drinkwatervoorzieningen zijn boven een roostervloer aangebracht.
- 3) Beluchting
Naast en/of onder de roosters zijn buizen aangebracht waardoor lucht wordt aangevoerd. Per dier wordt continue 0,7 m³ lucht/uur over de mest op de mestbanden geblazen, met een minimale temperatuur van 17 °C. Alle lucht wordt van buiten aangevoerd, er wordt geen stallucht bijgemengd.
- 4) Mestafvoer
De afvoer van de op de roosters geproduceerde mest vindt plaats via de mestbanden.

Eisen aan het gebruik:

- 1) Afvoer mest
De mest op de mestbanden moet minimaal één keer per week uit de stal worden verwijderd. Deze mest wordt of direct van het bedrijf afgevoerd, of maximaal twee weken opgeslagen in een afgedekte container, of verder gedroogd in een mestdroogstelsysteem (categorie E 6).
- 2) Drogestofgehalte mest
De mest op de mestbanden dient op moment van afdraaien minimaal een drogestofgehalte te hebben van 55%.
- 3) Drogestofgehalte strooisel
Het strooisel moet minimaal een drogestofgehalte hebben van 80%.

Nadere bijzonderheden:

- 1) Controle is mogelijk tijdens het inrichten en het gebruik van de stal.
De afdraaifrequentie van de mestbanden dient automatisch te worden geregistreerd en vastgelegd met hiervoor geschikte apparatuur. Voor controle op het aanstaan van de beluchting dient hiervoor geschikte apparatuur (urenteller, kWh-meter, toerenteller of meetventilator) aanwezig te zijn, waarmee het in bedrijf zijn van de beluchting kan worden aangetoond en geregistreerd. De temperatuur van de lucht in de beluchtingsbuizen dient geregistreerd en vastgelegd te worden. De temperatuur en de capaciteit van de beluchting dient te worden bemeaten in de hoofdaanvoerbuiss naar de beluchtingsbuizen boven de mestbanden. De registratie van afdraaien, beluchting en temperatuur moet van minimaal de huidige en vorige productieperiode opvraagbaar zijn.
Het drogestofgehalte van de mest is te controleren aan de hand van de mestafleverbewijzen.
- 2) De beschrijving is opgesteld op basis van een meetrapport. De emissie bedraagt 0,037 kg NH₃ per dierplaats per jaar.
- 3) De emissie geldt voor een stal zonder uitloop.

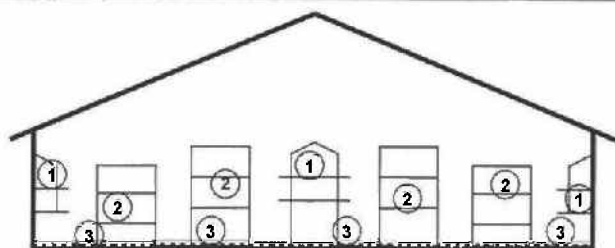
Tekeningen:

Een schematische weergave van enkele mogelijke opstellingen in de stal is bijgevoegd.

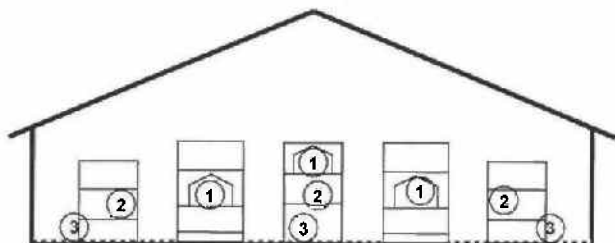
Informatie bij:

Infomil (070-3735575, www.infomil.nl)

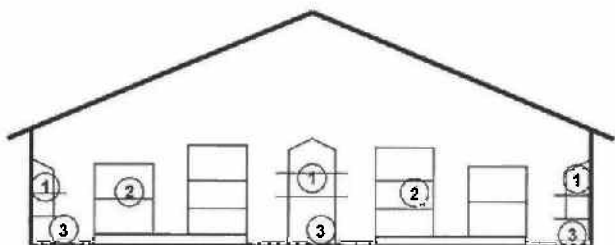
Praktijkonderzoek ASG (0320-238238, www.asg.wur.nl/po)

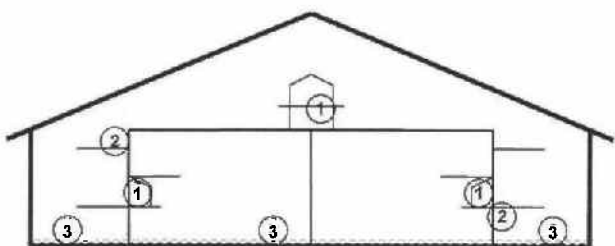
A: Etages met aan weerszijden legnesten

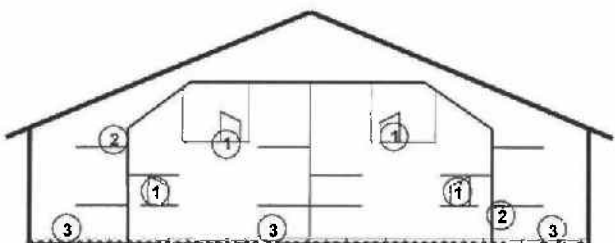
B: Etages met geïntegreerde legnesten

C: Etages op roostervloer

D: Portaalstelsysteem

E: Hangende etages met geïntegreerde legnesten

Legenda

- 1 Legnest
- 2 Stelling met roosters en mestbanden met beluchting
- 3 Strooiselruimte

Omschrijving:

Volièrehuisvesting, 55-60% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met 0,7 m³/dier/uur mestbeluchting. Roosters in minimaal twee etages. Voor legkippen en (groot-) ouerdieren van legrassen.

Behorend bij Rav nummer:

E 2.11.4

Rav-nummer:	E 6.4
Naam van het systeem:	Droogtunnel met geperforeerde banden
Diercategorie:	nageschakelde technieken voor de diercategorie kippen; additioneel aan de stalsystemen genoemd in Rav, bijlage 1, eindnoot 7
Stalbeschrijving van:	15 juli 2005

Korte omschrijving van het systeem:

In een gesloten ruimte is een aantal banden boven elkaar geplaatst. Het aantal varieert van 5 tot meer dan 12. De voorgedroogde mest uit de stal wordt op de bovenste mestband verdeeld. Aan het eind van deze band valt de mest op de band daaronder, die de andere kant op draait. De banden zijn geperforeerd. Door de banden en de mest wordt lucht geblazen of getrokken om de mest te drogen. De lucht wordt aangezogen uit de stal. Als de mest droog is wordt ze afgevoerd naar een opslag.

Eisen aan de uitvoering:

- 1) Oppervlak
Het oppervlak aan banden (bij een laagdikte van 10 cm) minimaal:
 - 1,0 m² per 200 leghennen
 - 1,0 m² per 300 opfokhennen
- 2) Luchtdoorlaat
De banden moeten minimaal een luchtdoorlatend oppervlak hebben van 10%.
- 3) Drooglucht
Het systeem moet zo zijn uitgevoerd dat alle drooglucht door de mest gaat. De hoeveelheid lucht die door de mest gaat is minimaal:
 - 0,15 m³/uur/opfokken
 - 0,20 m³/uur/leggen.
 De toegepaste ventilator moet een minimale tegendruk kunnen overwinnen van 150 Pascal.
- 4) Banden
Er mag geen mest aan de banden blijven plakken.

Eisen aan het gebruik:

De ingaande mest moet minimaal een drogestofgehalte hebben van 45%. De mest moet binnen 72 uur nadrogen een drogestofgehalte hebben van minimaal 80%.

Nadere bijzonderheden:

- 1) Controle is mogelijk tijdens de inrichting en het gebruik van het systeem.
Voor controle op het aanstaan van de beluchting dient hiervoor geschikte apparatuur (urenteller, kWh-meter, toerenteller of meetventilator) aanwezig te zijn, waarmee het in bedrijf zijn van de beluchting kan worden aangetoond en geregistreerd. De capaciteit van de beluchting dient te worden bemeaten in de hoofdaanvoerbuis. De registratie van de beluchting moet van minimaal de huidige en vorige productieperiode opvraagbaar zijn.
Het drogestofgehalte van de mest is te controleren aan de hand van de mestafleverbewijzen.
- 2) De beschrijving is opgesteld op basis van een meetrapport. De emissie bedraagt:
 - voor leghennen 0,002 kg NH₃ per dierplaats per jaar (additioneel aan de emissiefactor van de stalsystemen genoemd in Rav, bijlage 1, eindnoot)
 - voor opfokhennen en -hanen 0,001 kg NH₃ per dierplaats per jaar (additioneel aan de emissiefactor van de stalsystemen genoemd in Rav, bijlage 1, eindnoot) (de waarde is vastgesteld middels een verhoudingsgetal ten opzichte van hetzelfde systeem voor leghennen)

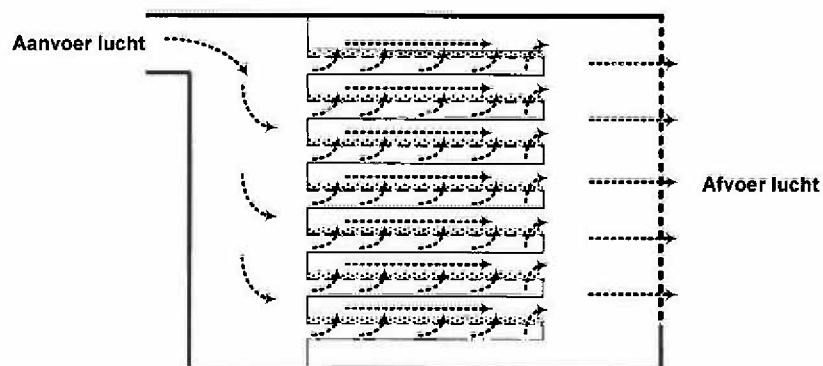
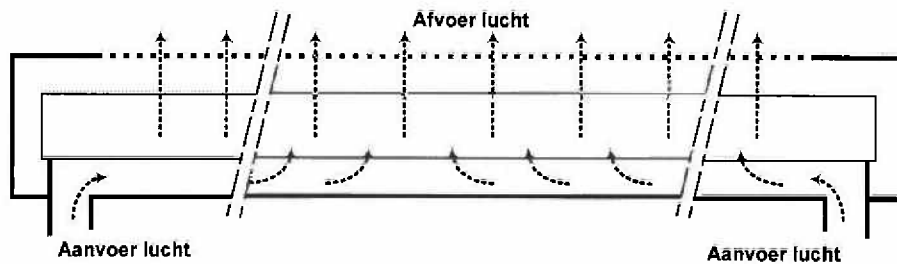
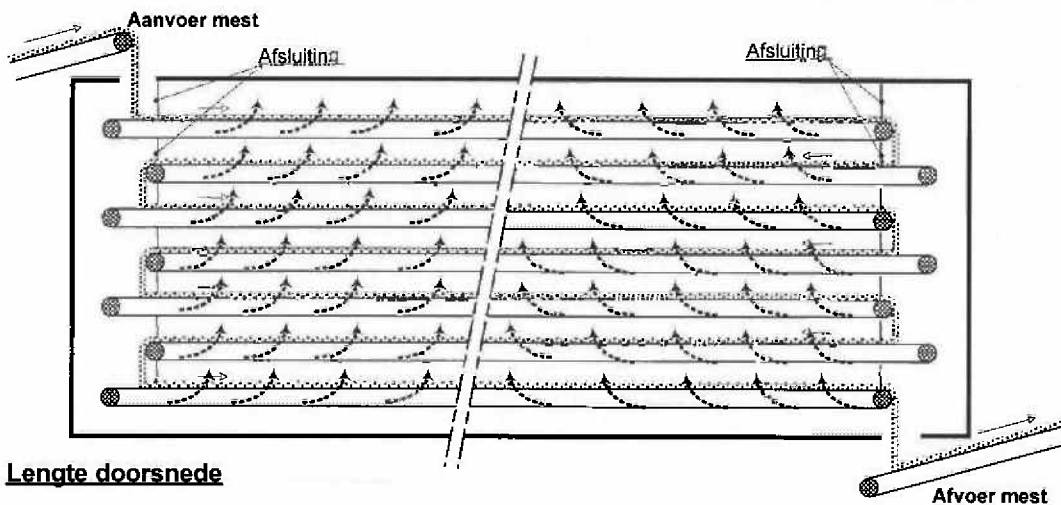
Tekeningen:

Een schematisch overzicht van het systeem is bijgevoegd.

Informatie bij:

Infomil (070-3735575, www.infomil.nl)

Praktijkonderzoek ASG (0320-238238, www.asg.wur.nl/po)

..... → **Stromingsrichting lucht**
 ———→ **Transportrichting mest**

Omschrijving:
 Droogtunnel met geperforeerde
 banden (nageschakelde techniek voor
 de diercategorie kippen; additioneel
 aan de stalsystemen genoemd in de
 Rav, bijlage 1, eindnoot 7)

Behorend bij
 Rav nummers:
E 6.4

Stalbeschrijving van :

15 juli 2005